Tariffnemnda

Dato	Vår referanse	Saksbehandler
22.10.2026	2026/24	Nina N. Hermansen

SAK 11/2026 I TARIFFNEMNDA

Sakens tema
Fortsatt delvis allmenngjøring av Fellesoverenskomsten for byggfag

Tariffparter
Landsorganisasjonen i Norge (LO) og Fellesforbundet

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) og NHO Byggenæringen

Lovgrunnlag
Lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler mv. § 5

Tariffnemndas sammensetning:
Dommer Terese Smith Ulseth, leder
Professor Steinar Holden, nøytralt medlem
Professor Giuditta Cordero-Moss, nøytralt medlem
Advokat Eirik Hognestad, NHO
Advokat Andreas van den Heuvel, LO

Saksgang

Tariffnemnda mottok begjæring fra Landsorganisasjonen i Norge (LO) om fortsatt allmenngjøring av Fellesoverenskomsten for byggfag 28.05.2026.

Tariffnemnda sendte utkast til ny forskrift om delvis allmenngjøring av Fellesoverenskomsten for byggfag på høring 18.06.2026, med høringsfrist 20.08.2026. Det er mottatt høringsinnspill fra:

- LO (uten merknader)
- Justis- og beredskapsdepartementet (uten merknader)
- NHO Byggenæringen
- NHO
- Spekter
- Utenriksdepartementet
- Direktoratet for arbeidstilsynet

Tariffnemnda har innhentet statistikker fra SSB over lønnsnivået i de aktuelle bransjene. Nemnda hadde møte 02.09.2026, hvor SSB presenterte statistikker før nemnda tok stilling til begjæringen. Nemnda behandlet saken i møte 03.09.2026.

Dokumentene i saken ligger her:
Byggfag - Tariffnemnda

Dokumentene er tilgjengelige på nettsiden frem til nye forskrifter sendes på høring etter neste hovedoppgjør.

Tariffnemndas vurderinger

Er vilkårene for allmenngjøring oppfylt?
Etter en helhetlig vurdering av den dokumentasjonen som er lagt frem, mener Tariffnemnda at vilkårene for allmenngjøring er til stede. Fortsatt allmenngjøring er et forholdsmessig tiltak for å bidra til at utenlandske arbeidstakere får lønns- og arbeidsvilkår som er likeverdige med det som norske arbeidstakere har, og for å motvirke det lønnspresset som følger av at det er mange utenlandske arbeidstakere i bransjen.

Tariffnemnda har lagt vekt på lønnsstatistikken fra SSB. Flere utenlandske enn norske arbeidstakere har lønn på eller rundt det allmenngjorte lønnsnivået. Dette indikerer at forskriften har reell betydning, og at det er sannsynlig at lønningene vil falle dersom allmenngjøringen fjernes. Nemnda viser videre til at Arbeidstilsynet i perioden 2024-2026 har avdekket avvik på allmenngjøringsregelverket i syv prosent av 2 429 tilsyn.

Allmenngjøring på Svalbard

Allmenngjøringsloven trådte i kraft for Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard fra og med 1. juli 2025. LO har begjært at forskrift om delvis allmenngjøring Fellesoverenskomsten for byggfag skal gjelde for Svalbard.

Bakgrunn og utgangspunkt

Allmenngjøringsloven ble utvidet til å gjelde for Svalbard ved lov av 28. mars 2025 nr. 4. Lovendringen trådte i kraft for Longyearbyen og Ny-Ålesund 1. juli 2025, jf. kgl. res. 28. mars 2025 nr. 545. For øvrige deler av Svalbard er lovendringen foreløpig ikke trådt i kraft.

Forarbeidene til lovendringen viser til at arbeidslivet på Svalbard tidligere hadde en annen karakter enn i dag. Sysselsettingen innen blant annet reiseliv, kultur, forskning og byggevirksomhet har økt, samtidig som innslaget av utenlandsk arbeidskraft er blitt større. Arbeidslivet er også i større grad preget av ad hoc- og sesongbasert virksomhet. Flere av bransjene som er allmenngjort på fastlandet, herunder bygg, hotell og restaurant og renhold, har betydelig aktivitet på Svalbard, se Prop. 38 L (2024–2025) punkt 3.3. Departementet la derfor til grunn at næringslivet på Svalbard møter mange av de samme utfordringene som næringslivet på fastlandet, og at det derfor er behov for tiltak som kan sikre et seriøst og velfungerende arbeidsliv også på Svalbard.

Det ble videre vist til at et etablert utgangspunkt om at det rettslige rammeverket på Svalbard skal være mest mulig likt det som gjelder på fastlandet, med mindre tungtveiende grunner taler mot lik regulering, se Prop. 38 L (2024–2025) punkt 3.3.

Gjelder allmenngjøringen i Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard?

Tariffnemnda har kommet til forskriften skal gjelde i Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard.

Hensynet til at det rettslige rammeverket på Svalbard skal være mest mulig likt det som gjelder på fastlandet, tilsier at allmenngjøringsforskriften også skal gjelde for Longyearbyen og Ny-Ålesund. Et annet resultat må være begrunnet i særlige forhold ved lønns- og arbeidsvilkårene i disse områdene.

Statistikken fra Statistisk sentralbyrå som nemnda bygger sin konklusjon på, omfatter bransjen som helhet og skiller ikke mellom fastlandet og Svalbard. Etter nemndas vurdering er det ikke grunn til å anta at lønns- og arbeidsvilkårene i disse områdene skiller seg fra forholdene på fastlandet på en måte som innebærer at allmenngjøringens virkeområde skal begrenses geografisk.

I høringsrunden ble det pekt på forskjeller mellom Svalbard og fastlandet, blant annet at det er særskilte skattesatser på Svalbard. Etter nemndas vurdering er forskjeller mellom Svalbard og fastlandet bare relevante for spørsmålet om allmenngjøring dersom de påvirker grunnlaget for allmenngjøring. Særskilte skattesatser på Svalbard har ikke betydning for vurderingen av om utenlandske arbeidstakere har lønns- og arbeidsvilkår som er likeverdige med de vilkårene som norske arbeidstakere har.

Tariffnemnda legger på denne bakgrunn til grunn at det ikke foreligger særlige forhold som tilsier at allmenngjøring ikke bør omfatte Longyearbyen og Ny-Ålesund. I fraværet av slike forhold finner nemnda at allmenngjøringen skal gis virkning i Longyearbyen og Ny-Ålesund.

Svalbardtraktaten

Forskriftene må dessuten vurderes opp mot Svalbardtraktatens bestemmelser om likebehandling, se Prop. 38 L (2024–2025) punkt 3.3.

Utenriksdepartementet har vurdert forholdet til Svalbardtraktaten og kommet til at allmenngjøring av Fellesoverenskomsten for byggfag i Longyearbyen og Ny-Ålesund ikke vil være i strid med Norges forpliktelser etter traktaten. Nemnda legger på denne bakgrunn til grunn at Svalbardtraktaten ikke er til hinder for allmenngjøring.

Konklusjon
Tariffnemnda fastsetter på denne bakgrunn en ny forskrift om delvis allmenngjøring av Fellesoverenskomsten for byggfag. Tariffnemnda justerer lønnssatser i forskriften og utvider virkeområdet til også gjelde Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard. Forskriften trer i kraft 06.11.2026.

****

Forskrift om delvis allmenngjøring av Fellesoverenskomsten for byggfag skal lyde:

§ 1. ***Grunnlaget for allmenngjøring***

Denne forskriften er fastsatt på grunnlag av Fellesoverenskomsten for byggfag (FOB) 2026–2028 mellom Næringslivets Hovedorganisasjon og NHO Byggenæringen på den ene side og Landsorganisasjonen i Norge og Fellesforbundet på den annen side.

§ 2. ***Virkeområde***

Forskriften gjelder for faglærte og ufaglærte arbeidstakere som utfører bygningsarbeid på byggeplasser. Med bygningsarbeid menes bygge- og byggeteknisk virksomhet med tilliggende arbeider, herunder riving og kildesortering på byggeplass, som utføres av følgende fag: anleggsgartnerfaget, betongfaget, tømrerfaget, murerfaget, rørleggerfaget, ventilasjons- og blikkenslagerfaget, malerfaget, isolatørfaget, taktekkerfaget, stillasbyggerfaget, industrimalerfaget, glass- og fasadearbeider, kulde- og varmepumpeteknikkfaget og ventilasjonsteknikkfaget. I tillegg omfattes tømrer- og montasjearbeid i trehusindustrien, verkstedarbeidere, reparatører, sjåfører, lagerarbeidere, anleggsmaskinførere, samt øvrige grupper som utfører bygningsarbeid på byggeplasser.

Forskriften gjelder ikke for lærlinger og personer på arbeidsmarkedstiltak.

Forskriften gjelder også i Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard.

§ 3. ***Virksomhetens ansvar***

Virksomhet som utfører arbeidsoppdrag i samsvar med § 2 har ansvar for at bestemmelsene i denne forskriften gjennomføres. Ansvaret gjelder for arbeidsgiver og den som i arbeidsgivers sted leder virksomheten.

§ 4. ***Lønnsbestemmelser***

Arbeidstakere som utfører bygningsarbeid, jf. § 2, skal minst ha en lønn per time på:

a. For fagarbeider: kr 276,48

Fagarbeidere er arbeidstakere som har fag- eller svennebrev i vedkommende fag. Utenlandske fagbrev som er godkjent av NOKUT er sidestilt med norsk fagbrev.

b. For ufaglærte uten bransjeerfaring: kr 250,63

For ufaglærte med minst ett års bransjeerfaring: kr 260,45

c. For arbeidstakere under 18 år: kr 169,91

§ 5. ***Utgifter til reise, kost og losji***

For arbeidsoppdrag hvor overnatting utenfor hjemmet er nødvendig, skal arbeidsgiver dekke nødvendige reiseutgifter ved arbeidsoppdragets begynnelse og slutt.

Før arbeidsgiver sender arbeidstaker på oppdrag utenfor sitt hjemsted, skal det være avtalt ordninger vedrørende kost og losji. Arbeidsgiver skal som hovedregel sørge for kost og losji, men kan også dekke kostnader gjennom fast diettsats, betaling etter regning, e.l.

§ 6. ***Arbeidstøy***

Arbeidsgiver holder nødvendig arbeidstøy og vernefottøy tilpasset årstiden og arbeidsplassen. Med nødvendig arbeidstøy menes tilpasset ordinært arbeidstøy til kvinner og menn der unisex-modell ikke er tilfredsstillende, varmetøy, regntøy og hansker. Arbeidstøyet er bedriftens eiendom. Utlevering skjer ved ansettelsen. Nytt arbeidstøy utleveres ved innbytte av utslitt.

§ 7. ***Unntak***

Forskriften kommer ikke til anvendelse dersom arbeidstaker samlet sett er omfattet av gunstigere lønns- og arbeidsvilkår i henhold til avtale eller etter det lands rett som ellers gjelder for arbeidsforholdet.

§ 8. ***Ikrafttreden, opphør og endringer***

Forskriften trer i kraft 6. november 2026.

Forskrift 21. oktober 2024 nr. 2544 om delvis allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge oppheves samtidig med ikrafttredelse av denne forskrift.

****

Tariffnemnda, 22.10.2026

Protokollen er elektronisk signert